

Spelen met geld

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Gary Stevenson

Spelen met geld

Bekentenissen van
een Londense bankier

Vertaald door Anne Jongeling

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6255 2

© 2024 Gary Stevenson

© 2024 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Anne Jongeling

Oorspronkelijke titel *The Trading Game. A Confession*

Oorspronkelijke uitgever Allen Lane

Omslagontwerp Roald Triebels

Omslagillustratie © Sophie Harris Taylor /

Millennium Images / ANP (man); © Shutterstock (Londen)

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor alle hongerige en verkleumde kinderen
die dromen van een leven als miljonair.
Ik deed het voor mezelf dus ik deed het voor jullie.

'In een wereld vol gekte zijn alleen de gekken bij hun verstand.'

Akira Kurosawa

'Het leven is het leven, een spel is een spel.'

Anish' grootvader

Inhoud

Voorwoord 11

DEEL EEN

De klim 15

DEEL TWEE

Wil je ook wat? 61

DEEL DRIE

Ga naar huis en vraag het aan mama 149

DEEL VIER

Thermostaat 187

DEEL VIJF

東京 – De weg naar beneden 255

Nawoord 347

Dankwoord 349

Voorwoord

‘Ik heb een verhaal voor je.’

Het vollemaansgezicht van Caleb hing boven de tafel. Eronder stonden twee kommen met ramen. De ene leeg, de andere vol. Een paar verdwaalde stoomsliertjes die van mijn kom opstegen dansten om zijn blinkend witte grijns. Ik zat diep onderuitgezakt op mijn stoel, en vanaf die hoogte was het alsof de eetstokjes in mijn kom in zijn kin prikten. Zijn grijns werd breder.

‘Ik kende ooit een trader. Steengoed in zijn vak. Hij werkte voor Deutsche Bank. Slimme gast. Jong. Net als jij.’

Calebs vlezige onderarmen lagen om zijn warme, lege kom en drukten met hun volle gewicht op de tafel. Zijn handen, stevig gevouwen, waren nu niet ver bij mijn gezicht vandaan. Ik zal nooit de aanblik van die vingers vergeten. Dik, rond en roze, als rauwe worsten die elk moment konden barsten.

‘Hij was echt een geweldige trader, deze gast. Heeft kapitalen verdiend. Kapitalen voor zichzelf, kapitalen voor Deutsche Bank. Glanzende carrière in het vooruitzicht.’

Het geroezemoes in het restaurant vulde de hele ruimte om ons heen. Het was niet een van die rustieke ramenkraampjes die spontaan leken te verrijzen in de achterstraten van de grote steden in Japan. Dit was een immens bedrijfsrestaurant op de zesde etage van een immense bedrijfswolkenkrabber. Bierdrinkende zakenlui met losgeknoopte dasen proostten met hun leidinggevend en lachten om hun grappen. De paar Amerikaanse bankiers tussen Japanse kantoorlui praatten te

veel en lachten te hard. Ik zei geen woord. Ik keek naar dat overmaatse gezicht tegenover me, dat door de duisternis over de tafel in mijn richting leek te zweven.

‘Maar die gast, die jonge trader. Al was hij een geweldige trader, hij had een serieus probleem. Een fataal mankement, zou je kunnen zeggen... Want weet je? Hij dacht de benen te kunnen nemen. Weg te lopen. Snap je wat ik bedoel?’

Caleb was een kolos. Ik heb dat inmiddels duidelijk gemaakt. Maar niet alleen zijn hoofd en zijn vingers waren groot. Alles aan hem leek tweemaal zo groot als de norm. Zijn wenkbrauwen waren groot, zijn kin was groot. Op de een of andere manier leek zelfs zijn kapsel te groot, te dik en te donker. Bovenal was die grijns van hem gargantuesk. Breed en parelwit. Op dit moment leek zijn grijns nog breder dan zijn gezicht. Net als bij de Kolderkat op de dinsdagavond in de ramen-tent, met de grijns die dwars door de donkere ruimte blikkert.

‘Die jongen dus, die dacht dat hij kon cashen en weglopen. Weg uit de branche, deur dicht, weet je? Leuk idee. Gezinnetje stichten, fijn. Maar weet je? Die jongen snapte niet helemaal hoe deze wereld in elkaar steekt. Deutsche had liever niet dat hij wegging, snap je?’

Je hoefde geen genie te zijn om te begrijpen waar hij op aanstuurde, en ik voelde een knoop in mijn maag komen. Ik begon ook licht onpasselijk te worden, en ik kon iets proeven of ruiken in mijn mond. Was het bloed? Ik zat weggedoken in mijn stoel en bleef hem aankijken. Caleb lachte nog steeds. Zijn grijns leek met de minuut breder te worden.

‘Enfin, Deutsche Bank dook erin en speurde zijn gangen na. Al zijn trades, snap je? Zijn hele chatgeschiedenis, al zijn mails. Hij werkte er al een hele tijd, hè? Hij had een heleboel trades op zijn naam staan. En ze stuitten op dingen waar een luchtje aan zat. Begrijp je wat ik bedoel? Dingen die hij niet had moeten doen.’

Ergens diep van onderen begon het te gloeien. Bij mijn voeten. Een schroeiend, jeukend gevoel. Het trok als een veenbrand verder naar boven. Maar ik bewoog me niet.

‘Dus weet je, wat Deutsche deed was niet helemaal in de haak, maar vanwege die paar dingetjes sleepten ze de trader voor de rechter. Hij was niet echt uit de bocht gevlogen, eerlijk gezegd, maar ze wisten de zaak op te blazen. Het sleepte zich jarenlang voort in de rechtbank.

Snap je wat ik bedoel? De ene zitting na de andere. Een nachtmerrie. Die trader, die geweldige jonge trader, kon geen kant meer op, snap je? Hij kon nooit dat gezinnetje stichten. Alleen maar rechtszaken. De beste jaren van zijn leven. Zie je het voor je, Gary? Zie je het voor je? Het was een gebed zonder end, rechtszaak liep op niets uit, maar op een gegeven moment was hij wel al zijn geld kwijt. Aan advocaten. Al zijn geld en nog een smak erbovenop. Uiteindelijk was hij bankroet. Uiteindelijk verloor die gast alles.'

Het vuur was nu alom aanwezig, net als de misselijkheid, de smaak van bloed. Toch bleef ik roerloos zitten. Ik keek omhoog naar zijn gezicht.

'Hoor je me, Gary? Snap je wat ik bedoel?'

Dat grote ronde gezicht zweefde nog verder naar me toe.

'Gary, ik mag je. Volgens mij ben je een goeie knul. Maar soms overkomen goede mensen slechte dingen. Dat zul je nog leren. We kunnen het je heel moeilijk maken.'

Op dat moment kwamen er allerlei herinneringen opborrelen. Herinneringen die me duizenden kilometers meevoerden. Weg van Tokio en terug naar Ilford in Oost-Londen. Ik was achttien en ik zat in een doodlopend steegje naast het treinspoor op een voetbal, terwijl Harry me vertelde dat zijn moeder kanker had. Ik wist niet wat ik erop moest zeggen en zei maar: 'Wil je voetballen?' Ik weet nog dat ik op een donkere avond in een steeg met mijn rug tegen de muur stond en naar Saravan keek die dreigde me neer te steken. Zijn handen in zijn zakken. Had hij een mes? Ik wist het niet. Ik herinnerde me dat ze me achterna zaten door straten met rijtjeshuizen en dat ik over schuttingen sprong, en de keer dat Brathap werd overreden en hij stuiptrekkend op de grond lag te schokken. Ik herinner me al dat zinloze geweld en het bloed en de stomheid, de stomheid van al die jongeren op straat en alle beloftes die ik had gedaan en alle mensen die ik had gekend. Ik weet nog dat ik 's nachts met Jamie op het dak van een parkeergarage zat, waar we naar de nieuwe wolkenkrabbers keken die in onze stad waren verrezen en hem vertelde dat ik het op een dag helemaal zou maken. Ik zwoer dat ik het zou maken. Ooit. Hij lachte me uit, terwijl hij een rookpluim uitblies in het maanlicht. Maar hij wist dat het me zou lukken. En ik wist het ook.

Nee, dacht ik. Dit is niet waar het ophoudt.

Niet hier in dit kille bedrijfsrestaurant. Niet verpletterd onder het gewicht van die grijns.

DEEL EEN

De klim

1

In zekere zin was ik in de wieg gelegd voor het vak trader.

Op de hoek van de straat waar ik ben opgegroeid, voor de hoge, gebogen muur van een verwerkingsbedrijf, staan een straatlantaarn en een telefoonpaal vier meter uit elkaar, de perfecte afstand voor een geïmproviseerd doel.

Sta je tussen die twee palen, dan moet je vier meter naar achteren lopen en omhoogkijken, en dan zie je in de verte, net boven die muur, het licht van de hoogste wolkenkrabber op Canary Wharf naar je knipogen.

Als kind was ik na schooltijd altijd een balletje aan het trappen tussen die twee palen. Afgetrapte ballen, afgetrapte schoenen, in het afgedankte schooluniform mijn oudere broer. Als mijn moeder riep dat ik moest komen eten, keek ik over mijn schouder en ik zag die wolkenkrabber naar me knipogen. Hij leek een nieuw soort leven te verbeelden.

Het waren niet alleen de straten van Oost-Londen die ik met die glanzende, torenhoge tempels van kapitalisme deelde. Er was nog iets anders – een soort gedeelde overtuiging. Iets met geld. Iets met een hunkering.

Het belang van geld, en het besef dat we er weinig van hadden, was iets wat ik altijd bij me droeg. In een van mijn vroegste herinneringen stuurden mijn ouders me met een pond naar het Esso-pompstation om limonade te kopen. Ergens onderweg liet ik het geldstuk vallen. Weg pond. In mijn herinnering heb ik er uren naar lopen zoeken – ik kroop onder auto's, schraapte de goot uit – voor ik met lege handen en mijn

wangen nat van de tranen huiswaarts keerde. In werkelijkheid heb ik waarschijnlijk hooguit een halfuur gezocht. Maar een halfuur is lang voor een kind, denk ik, en een pond was een heleboel geld.

Ik weet niet of ik die liefde voor geld ooit ben kwijtgeraakt. Alhoewel, als ik er nu op terugkijk weet ik eigenlijk niet zeker of liefde wel de juiste term is. Misschien was het eerder angst, vooral toen ik nog klein was. Of het nu angst was, liefde of een hunkering, het gevoel werd sterker naarmate ik ouder werd, en ik was altijd op jacht naar geld dat ik niet had. Op mijn twaalfde begon ik snoepgoed te verpatsen op school, op mijn dertiende had ik een krantenwijk, 364 dagen per jaar voor 13 pond per week. Op mijn zestiende waren mijn handeltjes op de middelbare school al een stuk avontuurlijker en ook lucratiever. Maar die kleine coups zetten niet echt zoden aan de dijk, en elke avond als de zon onderging keek ik op naar die wolkenkrabbers die van veraf naar me knipoogden.

Er waren ook legio redenen waarom jongens als ik eigenlijk nooit trader werden. Heel belangrijke redenen.

Want in de schaduw van die wolkenkrabbers in Oost-Londen wonen veel, heel veel jeugdige, gretige, ambitieuze jongens die afgetrapte voetballen tegen lantaarnpalen en auto's trappen. Er zitten een heleboel slimmeriken tussen, veelal uiterst gedreven, en bijna zonder uitzondering zijn ze bereid elk offer te brengen om in dasje-jasje met manchetknopen toegang te krijgen tot een van die hoge, glanzende totempalen van het grote geld. Maar als je daar de beursvloeren betreedt, de paradepaardjes van die fonkelende wolkenkrabbers waar jongemannen miljoenen per jaar verdienen in het hart van wat ooit de dokken van Oost-Londen waren, hoor je niet de fiere accenten van Millwall, Bow, Stepney, Mile End, Shadwell en Poplar. Ik kan het weten, want ik heb op een van die beursvloeren gewerkt. Iemand vroeg me ooit waar mijn accent vandaan kwam. Hij was net afgestudeerd aan Oxford.

De Citibank Tower in Canary Wharf telt tweeënveertig verdiepingen. In 2006, het jaar waarin ik het gebouw voor het eerst vanbinnen zag, was het ex aequo de tweede grootste toren in het Verenigd Koninkrijk. In 2007 ben ik op een dag naar de bovenste verdieping gegaan om te kijken hoe het uitzicht daar was en of ik vanaf daar mijn eigen huis kon zien.

De bovenste verdieping van Citibank Centre werd alleen voor vergaderingen en evenementen gebruikt. Dat betekende dat er buiten die vergaderingen en evenementen om geen sterveling was, de hele etage was verlaten. Een immens, ononderbroken vlak van dik blauw tapijt dat zich aan alle kanten uitstrekte tot aan de dikke, glanzende ramen. Ik zweefde over het geruisloze tapijt naar het raam, maar vanaf daar was mijn huis niet te zien. Op de tweeënveertigste verdieping van het Citibank Centre is Oost-Londen onzichtbaar. Je ziet alleen de tweeënveertigste verdieping van de HSBC Tower. De ambitieuze snotneuzen van Oost-Londen kijken omhoog naar de wolkenkrabbers die hun schaduwen over hun huizen werpen, maar de wolkenkrabbers kijken niet terug. Ze kijken alleen naar elkaar.

Dit is het verhaal van de manier waarop ik, van alle jongeren die in die schaduwen voetbalden en snoep verkochten, een baan op de beursvloer van Citibank kreeg. Hoe ik de meest winstgevende trader van Citibank werd, van de hele wereld, en ik vertel ook waarom ik er na dat alles de brui aan gaf.

Het gebeurde in de jaren waarin de wereldeconomie richting de afgrond raasde, en nog altijd razen we die kant op. Bij tijd en wijle raasde mijn gezonde verstand mee. Dat doet het soms nog steeds. Ik weet maar al te goed dat ik niet iedereen altijd even goed heb behandeld. Harry, de Tovenares, JB, mezelf. Alle meisjes die eigenlijk een naam zouden moeten hebben. Ik hoop dat jullie het me vergeven dat ik jullie verhaal vertel. Jullie maken immers allen deel uit van het mijne.

Ik draag het verhaal op aan Anish' grootvader, die als oudere benevelde man tegen ons, benevelde tieners, eindeloos de enige zin bleef mompelen die hij echt goed in het Engels kende.

'Het leven is het leven. Een spel is een spel.'

We wisten nooit wat hij er precies mee bedoelde. Ik hoop nog steeds dat we hem op een dag wél begrijpen.

2

Mijn weg naar de beursvloer begon op de London School of Economics, LSE.

LSE is anders dan de reguliere universiteiten met hun grandioze, boomrijke campussen. Dit universiteitsgebouw lijkt zich als een gecamoufleerde cluster van non-descripte kantoorpanden in een zijstraat van het Londense West-End te hebben verschanst.

Ondanks die kleurloze omgeving staat de mondiale elite altijd vooraan om hun kroost hier naar binnen te loodsen. Blijkbaar slaan Russische oligarchen, Pakistaanse luchtmachtbevelhebbers of Chinese politbureauleden geen gelegenheid over om hun ambitieuze zoons, dochters, neven en nichten naar deze onopvallende hoek van Londen te sturen om een paar jaar simultane vergelijkingen te bestuderen voor ze weer terugvliegen en in hun thuisland het roer in handen nemen, soms met een paar jaar extra ervaring bij Goldman Sachs of Deloitte op zak.

In 2005, toen ik op deze universiteit wiskunde en economie ging studeren, was ik geen typische LSE-student. Drie jaar eerder was ik van school gestuurd omdat ik voor zegge en schrijve 3 pond aan cannabis had verkocht. Daarvoor had ik een poging gedaan een grimemuziekcollectief op te richten: ik had hoody's laten bedrukken met MC GAZ op de borst en CADAVEROUS CREW in vette sierletters op de rug. Op de eerste dag van mijn college verscheen ik in een blauw met wit trainingspak van Ecco, en de hoody had een grote print van een donkerblauwe neushoorn. Voor ik erheen ging, wist ik niet veel van deze universiteit. Maar een jongen op school had gezegd dat een graad aan LSE een